

Příklady nástrojů

- Komunikace s veřejností
- Zapojování veřejnosti
- Pocitové mapování

Popis a využití nástrojů

Participativní procesy patří obecně mezi sdílené činnosti na úrovni spolupráce místní samosprávy a dalších subjektů, zejména veřejnosti, v aktivitách týkajících se rozvoje území. Sdílení informací, názorů, postojů, zkušeností, nápadů, iniciativ, aktivit apod. s sebou přináší mnoho pozitivních efektů pro všechny zainteresované subjekty.

Místní samospráva má v oblasti sdílení poměrně velké možnosti a nástroje, jak zapojit další subjekty do efektivních řešení HDV. Dochází přitom k naplnění požadavků udržitelného rozvoje, prohloubení sousedských vztahů a občanského patriotismu. Mezi vhodné techniky zapojování veřejnosti patří ankety, setkání s investory, veřejné diskuse, plánovací workshopy nebo tvorba pocitových map. Mezi participativní přístupy se také uplatňují komunitní akce nebo pravidelná zapojování obyvatel do péče o veřejná nebo komunitní prostranství. Jednotlivé techniky je vhodné doplňovat a řadit v logickém sledu celého plánovacího procesu. Organizaci participativních procesů může městská nebo obecní správa přenechat organizacím, které nabízejí služby v této oblasti, tedy profesionálnímu facilitátorovi.

Specifikace a příklady nástrojů

Setkání se zainteresovanými stranami je vhodné pro zjištění potřeb a názorů veřejnosti, zástupců místních spolků, organizací, institucí, podniků atd. Veřejné setkání s diskuzí nad plánem záměru nebo procházka po veřejných prostranstvích slouží k pro vysvětlení záměru, pro zjištění potřeb a názorů obyvatel, ale také k doplnění či upřesnění dalšího postupu. Důležité je načasování setkání s veřejností a dalšími zájemci v takové fázi projektu, kdy je připraven záměr, ale jeho řešení je možné ještě ovlivnit a upravit.

Pocitové mapy jsou nástrojem, který nabízí možnost aktivně zapojit občany do sběru informací a názorů na lokality, v nichž bydlí nebo je využívají. Techniky tvorby pocitových map využívají přímé dotazování s analogovým záznamem nebo vyplňování přes interaktivní internetovou aplikaci s digitální mapou. Výhodou pocitových map je získání prostorové informace o potřebách občanů, např. místech teplotního stresu nebo povodňového rizika.

Příkladem zapojování veřejnosti do **sdílené správy** je provoz komunitních střešních zahrad s funkcí retence vody, které mohou být spravovány, využívány a financovány společnými vlastníky (např. na střeše bytového domu). O údržbu a kultivaci střešní zahrady se mohou starat společně všichni obyvatelé nebo může být pověřen jeden hlavní správce.

Výhody nástrojů

- Podpora iniciativních občanů
- Kultivace vztahu uživatelů k území
- Možnost získání zpětné vazby
- Získání podnětů pro rozvoj území
- Podpora metodik a zkušeností neziskových organizací

Omezení nástrojů

- Obtížené zapojování neaktivní části veřejnosti
- Potřeba zkušeností facilitace nebo tvorby anket či pocitových map
- Riziko jednostranného prosazování názorů zájmové skupiny
- Časová náročnost participativních technik

Odkazy na praxi

- Metodika plánování veřejných prostranství malých obcí:
<http://www.atraktivniobec.cz/>
<http://www.paktparticipace.cz/dokumenty/metodika-participace>
- Pocitové mapy:
<https://www.pocitovemapy.cz/>
- Centrum pro komunitní práci:
<https://www.cpkp.cz/>
- Manuál participace v plánování města (IPR Praha):
<https://iprpraha.cz/stranka/2656/manual-participace-v-planovani-mesta>